

Mötesanteckning

Typ av möte: Nacka naturvårdsråd

Mötesdatum: 27 september 2021, kl. 17.30-19.30

Plats: Digitalt, Via Teams

Inbjudna:

FÖRENINGAR

Boo Fiskevårdsområdesförening

Boo Miljö- och Naturvänner

Föreningen Rädda Ältasjön

Nacka Miljövårdsråd

Naturskyddsföreningen i Nacka

Saltsjöbadens naturskyddsförening Gudrun Hubendick, Mats Widgren

POLITIKER

Hans Peters (C), ordförande

Peter Zethraeus (M), 1:e vice ordförande

Björn Friberg (S), 2:e vice ordförande

TJÄNSTEPERSONER

Mats Bohman, Trafik- och fastighetsdirektör

Kristina Petterqvist, enhetschef Enheten för drift offentlig utemiljö

Sandra Ermalm, Vilt- och naturförvaltare

Matilda Apelkvist, Friluftstrateg, Kommunekolog

Anna Engström, Kommunekolog

Charlotte Svedlund, Parkingenjör

Agata Wehlin, Dagvatteningenjör

Heidi Swahn, Nämndsekreterare

Ordförande
Hans Peters (C)

Sekreterare
Heidi Swahn

Justerande
Gudrun Hubendick

DAGORDNING

1.	<p>Mötet öppnas</p> <p>Dagordning fastställdes</p> <p>Justeringsperson utsågs Gudrun Hubendick valdes</p>
	<p>Matilda Apelkvist, natur och friluftstrateg samt Anna Engström, kommunekolog är nyanställda på enheten offentlig utemiljö.</p>
	<p>Föreningarnas frågor</p>
2.	<p>Placering av fotbollsplaner och andra idrottsanläggningar</p> <p>Nacka miljövårdsråd</p> <p>Tyvärn har kommunen föreslagit att lägga fotbollsplaner på platser långt från skolor och bostäder och dessutom föreslagit platser med stora kultur- och naturvärden.</p> <p>Man har föreslagit två fotbollsplaner och byggnader på ängen mitt emot Källtorp, en sluttande f.d. åkermark vid Nackas gamla prästgård. Platsen har kulturskydd och strandskydd.</p> <p>Vidare har man föreslagit två konstgräsplaner med byggnader och parkering i Ramsmora en väl bevarad gammal kulturbygd i anslutning till Velamsunds naturreservat.</p> <p>Det är helt väsentligt att fotbollsplaner istället placeras i anslutning till skolor och god kollektivtrafik i anslutning till bebyggelsen. Järlahöjden och Sickla är lämpliga platser. Porsmosseverket som har måttligt kultur- och naturvärde har tidigare föreslagits. Även de ishallar som man tidigare föreslagit att placera i en entré till Nyckelviksreservatet vid Ektorpsvägen kan lämpligen placeras i anslutning till skolor på Järlahöjden.</p> <p>Svar:</p> <p>Kommunen har tecknat avtal med fastighetsägare om möjlighet att anlägga fotbollsplaner. Nacka kommun ansöker nu om de tillstånd som krävs. Utredningar och inventeringar pågår för att se hur förutsättningar ser ut på de olika områdena.</p> <p>Nacka Miljövårdsråd</p> <p>Fel placering av planer – då de inte ligger vid bebyggelse och bostäder. Det viktigt att de ligger vid skolor och kommunikationer. Konstigt att flytta ut det till kanten med dåliga kommunikationer</p> <p>Jämför med Stockholm, mindre grönt kvar än Kungsholmen. På Kungsholmen finns det 3 stora planer i Nacka är det två stora fotbollsplaner. Det har funnits i sickla men är nu bebyggd. Skolor och klubbarna vill ha fotbollsplaner när skola så att de kan användas under dagtid och att det är bra kommunikationer på kvällen.</p>

Det kommer att innebära med utökad bilåkning när planerna utlokaliseras och stora bilparkeringar.

Saltsjöbadens naturskyddsförening

Kommer det att ske en kulturmiljöutredning?

Svar:

Vi gör naturinventerings först därefter kan eventuellt en kulturmiljö och andra utredningar genomföras.

Föreningen Rädda Ältasjön

Det finns en stark opinion mot båda placeringarna – de bör ligga mer centralt. Finns det alternativa placeringar?

Svar:

Vi letar alltid efter olika placeringar

Boo Miljö- och Naturvänner

En fråga till politikerna?

För oss föreningar är det en självklarhet med alla värden som finns där att placeringen är felaktig i många aspekter. Hur tänker ni när tänker att placera fotbollsplaner på 1000-årig kulturmiljömark?

Hans Peters (C)

Svarade att vi blir allt fler i Nacka och vi behöver fler fotbollsplaner. Kyrkan behöver rusta upp sin fastigheter och behöver pengar. Kyrkan vill sälja marken men det är inte Nacka kommun intresserad av. Däremot att arrendera marken är intressantare för kommunen. Det skall göras utredningar innan vi går vidare.

Saltsjöbadens naturskyddsförening

Kommer dessa nya utlokaliserade planer – göra analys av kommunikationer och trafikanalyser inkluderande ur klimatsynpunkt. Inte bara titta på vad som växer utan också att kolsänkan försvinner?

Vem bestämmer vilka utredningar som är viktigast.

Naturskyddsföreningen i Nacka, Boo Miljö- och Naturvänner

Det verkar konstigt att kommunen anser att de behöver använda marken för att slippa risk för exploatering på området. Kommunen har planmonopol och kan sätta stopp för bebyggelse på dessa områden. Kyrkan får hitta ett annat sätt att ta in pengar. Det är inte kommunens problem.

Det har blivit allt tydligare i flera studier att fritidstrafiken mellan olika anläggningar blir allt större miljöproblem. Ramsmora ligger i den gröna kilen som kommunen i sina strategi ska värnas precis som området i Rensättra.

Björn Friberg (S)

Socialdemokraterna hör vad många föreningar säger när de är missnöjda med placeringar av fotbollsplaner runt om i kommunen. Vi håller med om att fotbollsplaner

	<p>placeras på olämpliga platser. Nacka har under lång tid sålt kommunens mark för att få in pengar. Vi har länge varit emot att kommunen säljer så mycket av sin mark. Det är ett sätt att få in pengar, men blir svårt att placera till exempel fotbollsplaner när kommunen inte äger någon mark.</p>
<p>3.</p>	<p>Skydd av hotade arter</p> <p>Nacka Miljövårdsråd Vilka konsekvenser kan det få i Nacka att en EU-dom nyligen skärper skyddet av hotade arter?</p> <p>EU nytt beslut om hotade arter. Regeringen gjort en utredning om detta. Föreningen har skickat brev till kommunen med bland annat en länk till DN (artikel) samt en länk till regeringen utredning 10 juni på ca 2000 sidor. Det torde vara svårt att exploatera områden med stora naturvärden.</p> <p>Svar: Artskyddsdirektivet – flera domstolsutslag. Vi har svårt att svara på frågor utan avvaktar vad som kommer fram</p>
<p>4.</p>	<p>Reservatsbildning</p> <p>Nacka Miljövårdsråd Vi önskar få information gällande Skarpnäs, Baggensstaket samt Rensättra.</p> <p>Svar: Skarpnäs – pågår och har blivit lite större än planerat. Kommer gå ut med ett nytt samråd.</p> <p>Baggensstaket vilande – avvaktar den överklagade detaljplanen sydöstra Lännersta.</p> <p>Iordningställande Rensättra Det som genomförs nu i det nya reservatet är att nya skyltställ kommer på plats med kartor och information om reservatet. Grillplatsen görs iordning med ny grill och nya bänkar och spänger. Gränsmarkering och ledmarkering pågår och en lerigsträcka längst boleden genom reservatet förstärks med grus. En sträcka planeras att belysas men detta görs först när ny belysningsförvaltare på plats. Vi kommer se över placering av nya bänkar och bänkbord, och även utveckling av informationsskyltar för de forn och kulturlämningar som finns inom reservatet. Invigning planerad till nov.</p> <p>Finns det föreningar som vill delta eller arrangera något på invigningen kontakta Sandra Ermalm.</p>

5. Åtgärdsplan väster om Ältavägen

Rädda Ältasjön

Föreningen har fått besked från Birgitta Held Paulie att det inte är lönt att göra något om våtmarksområdet väster om Ältavägen, där det idag bara går ett rakt dike ut i sjön. Vi tycker att det låter konstigt i beaktande av alltmer extremväder och häftiga skyfall. På våren är hela gräsmattan väldigt vattensjuk och sank på grund av regn.

Nu om det blir mer extremväder framöver så kommer det att bli fler översvämningar av Ältavägen området väster om Ältavägen blir sankt och fungerar dåligt för rekreation en massa regnvatten åker rakt ut i sjön orenat.

Sjön är rödmarkerad och har fått en uppskjuten dispens från 2019 till 2027, men det finns inga andra åtgärder att vidta än just att förbättra våtmarksfunktionen.

Föreningen Rädda Ältasjön skulle vilja se åtgärdsplanen väster om Ältavägen mer genomlyst också med tanke på detaljplanen för Älta centrumkvarteret som genomförs nu. Det borde gå att göra något tex nedanför ishallen är det vattensjukt på våren. Kan man hitta fler åtgärder som fångar upp tex vid extremväder. Röret i diket är ofta igensatt.

Föreningen Rädda Ältasjön har också hört att skötsel och åtgärder framöver ska skötas av Nacka Vatten och avlopp. Hur påverkar det vår kontakt med kommunen och NVOA?

SVAR:

Åtgärdsplan väster om Ältavägen

Ett flertal utredningar har gjorts för att belysa möjligheterna att rena dagvatten som idag tillförs sjön. (bla WRS Älta våtmark Dagvatten, grundvatten och naturvärden 2018, Sweco Älta C – Förstudie dagvatten 2017, Norconsult ÄLTASJÖN Modellering och åtgärdsförslag –2014).

Slutsatsen av utredningarna är att den mest effektiva reningen som föreslås är att förbättra reningskapaciteten i våtmarken öster om Ältavägen (alltså i det som kallas Älta våtmark). Detta arbete planeras utföras av NVOA 2022/2023.

Att ytterligare rena vattnet från våtmarken genom att anlägga våtmark även på västra sidan bedöms inte ge någon större effekt pga att vattnet som lämnar våtmarken är så pass rent att det är svårt att rena mera, samt att området väster om vägen är fullt av väldigt stora block och sannolikt innehåller förorenade massor. Att gräva i dessa riskerar att frigöra föroreningar som då kan hamna i sjön.

I Swecos dagvattenutredning föreslås att i samband med att Älta centrum byggs ut så ska även dagvatten från befintlig bebyggelse renas. Det ska bli en dagvattendamm i närheten av sjön.

	<p>Effekten av de föreslagna åtgärderna ska förhoppningsvis möjliggöra att den positiva utveckling (https://miljobarometern.stockholm.se/vatten/sjoar/altasjon/) som Ältasjön redan idag uppvisar ska fortsätta samt att MKN för Ältasjön ska kunna nås.</p>
<p>7.</p>	<p>Flera nya sportanläggningar planeras utomhus i Nacka.</p> <p>Nacka miljövårdsråd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vilken typ av konstgräs kommer att användas? • Hur många anläggningar är belagda med äldre typer av konstgräs? • Kommer de äldre att bytas till nyare typer? <p>Svar:</p> <p>Alla underlag är inte beslutade ännu. Enheten offentlig utemiljö håller sig uppdaterade om bästa och miljövänligaste materialen. Nya planen i Fisksätra läggs biofill som är miljövänligt detta beslutades i samråd med nacka vatten o avfall och miljöenheten. Det finns en äldre plan som är 10-15 år i Jarlaberg. Det finns planer om att byta underlaget men detta görs av Rikshem då de äger planen och kommunen hyr den, dialogen sköts av fastighetsförvaltningen. Det ligger EPDM granulat på alla stora planer förutom Saltsjöbaden (kork) och Fisksätra (biofill). Konstgräsmattorna byts efter 8-10 år på 11-spelsplanerna. Vi försöker återanvända mattorna på de mindre spontanplanerna. Om ni har vidare frågor kan dessa besvaras av Jerker Linnerborg på nästkommande Naturvårdsråd.</p> <p>Boo Miljö- och Naturvänner</p> <p>Gör kommunen återkommande analyser av vattnet i Älta sjön? Hur kan man stoppa att granulat som fastnar på kläder, snö mm inte hamnar i vattnet? Hur tar man hand om plogad snömassa från fotbollsplanen?</p> <p>Svar:</p> <p>Miljöenheten arbetar med fritidsenheten för att se över att spridning av granulat är så liten som möjligt.</p> <p>Det finns inga analyser gällande mikroplasts av dagvattnet. Kommunen är medvetna om att konstgräs är en stor källa till mikroplast i vattnet.</p> <p>Föreningen Rädda Ältasjön</p> <p>Kan man fånga upp mikroplast i sjön?</p> <p>Svar:</p> <p>Kristina Petterqvist svarade att det tyvärr inte finns något sätt att fånga upp mikroplast när det hamnat i sjöar.</p>

<p>8.</p>	<p>Kunskap verkar saknas på flera enheter när det gäller skyddsvärda träd och 12:6 samråd.</p> <p>Boo miljö- och naturvänner Hur tänker ni öka kunskapen och förhindra att fler misstag begås?</p> <p>Svar: Enheten utemiljö har de flesta träden. Vår kunskap om träd är god bland både handläggare och upphandlade trädttjänster. Kompetensen har även höjts på trafikenheten. Skolor och XX med naturmark behöver utbildas inom detta område.</p> <p>Förutom det som sker på enheten offentlig utemiljö är det som sker i planprocessen. Överenskommelse med länsstyrelsen hur 12:6 ska skyddas.</p>
<p>9.</p>	<p>Tattbyreservatet – utfyllnader</p> <p>Saltsjöbadens naturskyddsförening Vad händer i Tattby naturreservat främst vad gäller cykling, arrende och fyllnadsmassor i Neglingeviden.</p> <p>Förvåning att det tillkommit en cykelbana i naturreservatet och att föreskrifterna ändrades. Detta borde ha kommit upp i naturvårdsrådet innan avtal och förändring. Åverkan som skett i reservatet bryter mot Syfte och föreskrifter för reservatet och även mot avtalet med cykelklubben. De har lagt cykelbana på områden som enligt avtalet är förbjudna att använd. Cykelåkarna håller sig inte på pisten utan de åker offpist. Det är svårt för cykelklubben att kontrollera hur cykling sker betar sig utanför deras ”öppetider”.</p> <p>Kommunen borde ha hittat ett annat område utanför naturreservaten. Saltsjöbadens naturskyddsförening avser att lämna in en tillsynsänmälan bland annat att marken återställs då man inte följt föreskrifterna och avtalet.</p> <p>Det har tippats fyllnadsmassor nedanför slalombacken. Vass och lommen är borta. Det är svårt att avgöra vad som tippats. Hur ren är massan. Det finns inget tillstånd att tippa i viken.</p> <p>Svar: Vi har uppmärksammat att vissa delar av avtalet inte har följts. Nacka kommun förhandlar om befintliga arrenden i Tattby. Skäl till att arrendena omförhandlas är att Saltsjöbaden cykelklubb och Saltsjöbaden slalomklubb har önskat att arrendeområde ändras, arrendetiden ändras och att ändamål läggs till. Slalomklubbens arrende kommer att omfatta ändamålen paddlingsverksamhet och alpinverksamhet, ett område på toppen av slalombacken tas bort från arrendeområdet, samt att arrendetiden ändras till 10 år.</p>

Cykelklubbens arrende kommer fortsatt att omfatta cykelverksamhet, de får fortsätta cykla på redan anlagda slingor och dessutom anlägga en pumptrack på toppen av slalombacken, arrendeområdet utökas med det område som utgår ur slalomklubbens arrende, arrendetiden ändras till 10 år.

Båda dessa arrenden kommer dras i natur- och trafiknämnden.

Saltsjöbadens rodelklubb har också ett arrende i Vinterstadion, arrendet ska överlåtas till cykelklubben. Cykelklubben vill anlägga fler mountainbikeslingor, och eventuellt klättring.

Saltsjöbadens naturskyddsförening

Hur är det möjligt att avtalet har träffats, Nacka kommun ansvarar för att naturreservatet ska värnas och att inte tillåta verksamhet som strider mot föreskrifterna. Det låter väldigt konstigt att markgruppen ansvarar för dessa avtal.

Svar:

Nacka kommun kan inte tillåta en verksamhet som strider mot föreskrifterna. Det har varit missförstånd vad som är våtmark och inte. Vi har självfallet utgått att arrendatorer följer föreskrifterna. Vi behöver titta på om verksamheten sprider ut sig på områden som inte ingår i arrende.

Nacka kommun är generellt positiva till att folk kan vara aktivt i naturen.

Saltsjöbadens naturskyddsförening

Det är chockerande att se de skador som skett på så korttid. Djurlivet har ändrats. Cykelklubben kan inte ta ansvar som händer när de inte är närvarande. Mossa, växtliv och djurliv är påverkat och är drastiskt förändrad. Det är verkligen oroande att rodelbacken ska bli cykelbacka. Det är en fantastisk natur runt rodelbacken vilket står i reservatsutredningen. Föreningen skickar bilder på skador som skett och otillåtna dragningar av cykelslingor till enheten offentlig utemiljö. Skickar bilder på skador som skett.

Hur kan man tänka på ett nytt avtal när de inte klarat av 3år utan att skada naturen?
Denna form av verksamhet hör inte hemma i ett naturreservat.

Peter Zethraeus (M)

Det låter inte bra att marken har blivit sönder körd. Reservat är till för rekreation. Det är viktigt att cykelslingor styrs bort från känsliga områden innan nytt avtal. Viktigt att någon från kommunen är med när föreningen gör nya cykelslingor. Det verkar konstigt att folk cyklar utanför banan.

Saltsjöbadens naturskyddsförening

Föreningen har läst beslutet om reservatet, föreskrifter och arrendeavtalet. Föreskrifterna och arrendeavtalet är inte förenliga. Arrendeavtalet som finns idag bryter mot naturreservatets föreskrifterna. Föreskrifterna ska efterlevas. Det måste kommunen bevaka när arrendeavtal skrivs. Kommunen behöver även bevaka att arrendeavtal efterlevs. De som arrenderar har inte följt arrendeavtalet .

	<p>Vilken överinstans finns? Kan man anmäla till länsstyrelsen att kommunen bryter mot sin egna föreskrifter i ett arrendeavtal?</p> <p>Svar: Enheten offentlig utemiljö tar tag i detta och ser över innan nytt avtal skrivs.</p> <p>Svar ang tippning av massor i Neglingeviden: Massorna har syftat till att förbättra bland annat nedersta delen av backen som varit ojämn och ofta i dåligt skick. Vinterstadion har rätt att underhålla och utveckla sin verksamhet enligt reservatets föreskrifter. Vissa missförstånd uppstod när man kommunicerade om omfattningen av åtgärderna. Syftet har dock inte varit att utöka området påtagligt ut i vattnet och bedömningen är att vassen kommer att återhämta sig. Strandskyddet är upphävt inom planområdet så nästan inga massor alls har lagts ut inom strandskyddat område. Därmed har tillsynsmyndigheten inte bedömt att ett ingripande varit nödvändigt.</p> <p>Saltsjöbadens naturskyddsförening Vad innehåller massorna. Vattnet har ändrats utseendemässigt</p> <p>Svar: Miljöenheten har förutsatt att det är ren kross. Fyllnadsmassan har inte provtagits.</p>
	<p>Informationspunkter</p>
<p>10.</p>	<p>Rening av dagvatten i dagvattengropar med träd Agata Wehlin, dagvatteningenjör arbetar med genomförande av allmänna anläggningar. Det finns flera lokalt omhändertagande av dagvatten i Älta centrum. Älta våtmark har en kombination av olika åtgärder – cedementfällor, trummorna tillhör trafikverket. NVOA har fått bidrag från naturvårdsverket för att titta vidare på åtgärder inom våtmarksområdet</p> <p>Agata visade ett bildspel över olika former av dagbäddar. Bildspelet bifogas som bilaga.</p>
<p>11.</p>	<p>Sommaren Fortsatt högt besöksstryck i våra reservat, mycket folk ute och rör sig vilket är kul. Den dagliga driften har rullat på, skyfallen har gjort att det varit extra mycket fokus på grusvägs reparation och motionsspår och detta arbete fortsätter i höst tillsammans med annan skogsskötsel. Granbarkborren har orsakat stora skador på våra reservat men jag har varit i kontakt med skogsstyrelsen och kommit överens om att det bästa är att vi lämnar det till förmån för granbarkborrens naturliga fiender. Givetvis ska vi hantera träd som utgör en risk för människa och egendom. Iordningställande av Rensättra naturreservat pågår för fullt och friställning av ekar kommer göras både i nyckelviken och velamsund under hösten.</p> <p>Naturskyddsföreningen i Nacka Var har granbarkborren härjat mest?</p>

	<p>Svar: Velamsund, där det finns gammal misskött granskog.</p>
12.	<p>Cykelförbud Mårtensholme På rådets förra mötet diskuterade cykelförbud på Mårtensholme. Nu finns där en skylt om cykelförbud har satts upp av byggherren.</p>
13.	<p>Samverkan med renamälaren Under sommaren har det skett provdykning i Sågsjön av en ideelförening som har som verksamhet att dyka plocka upp skräp. De har lagt mycket fokus på bildäck och bilbatterier. Föreningen har börjar dyka i nacka. Kommunen bistår med att ta hand om skräpet de tar upp.</p> <p>Vi har ställt frågan hur det ser ut på botten vid återvinningsstationen i Sågsjön Enligt föreningen hittade de inte så mycket skräp utan tyckte att det såg bra ut.</p>
14.	<p>Natur- och trafiknämndens investeringar inom naturområdet I år har bland annat en Mulmvägg byggts, detta är en kompromiss mellan insynsskydd och faunadepå. Detta gjordes med mycket bra resultat.</p> <p>Ett kajakställ har ställts upp vid Ekudden, ytterligare ställ planeras vid Lillängen och Sickla sjö.</p> <p>Gångstigen runt danmarksängar har restaurerats, arbetet med ängen och brynen fortsätter. Bänkar har placerats ut längst spåret.</p> <p>Parkeringsplatserna i velamsund har effektiviserats genom att markeringar i markeringar i marken</p> <p>Nya sittplatser i nyckelviken och dragit in belysning i härbret så att barn kan leka säkert.</p> <p>I Velamsund planeras nu ett fågeltorn och en fågelplattform. Dessa är tänkta att öka upplevelsevärde av Rudsjön och fågellivet där.</p> <p>Upprustning av Boleden pågår.</p>
15.	<p>Trädplantering Nacka kommun kommer plantera 100 träd i parkmiljö inom 2 år.. Kommunen har upphandlat en konsultgrupp för att hjälpa till att förstärka gröna samband.</p> <p>Nacka kommun har stora ytor med parkmark. Riskträd fälls vid behov, men återplantering har inte skett i lika stor utbredning. Syftet med projektet är att få till ett strategiskt arbete med återplantering av träd i Nacka parker.</p> <p>En planteringsplan har tagits fram- planen anger artval,storlek och placering av föreslagna träd. Trädvalen baseras på att träden ska gynna den biologiska mångfalden,</p>

	<p>stärka ekologiska samband och gröns korridorer. Art och placering ska även fungera med befintlig användning av platsen.</p>
16.	Frågor som skjuts till kommande möte
	<p>Skuruparken Kommunfullmäktige beslöt 20-05-18 att förstärka tillsynsverksamheten i Skuruparken. Vad har hänt då det gäller att förstärka tillsynen? Vi efterlyser ett samlat grepp på en förstärkning av tillsynen i parken och en presentation av detta. Vi vänder oss främst till Miljöenheten men även till Bygglovsenheten. Önskvärt att någon representant för MSN kan närvara.</p>
	<p>Skuruparken Mark och miljööverdomstolen beslöt att platsen för stuga 45 inte är lämplig för en stuga och att strandskyddsdispens och bygglov ska avslås, domen kan inte överklagas. Hur kommer kommunen nu att hantera situationen med stugor som byggs ut utan tillstånd, stugor som rivs eller eldas upp för att bygga ny stuga på platsen.</p>
	<p>29 november Föreningar uppmanades att komma in med frågor i god tid till nästa möte som är den 29 november. På nästa möte kommer företrädare för Miljö- och stadsbyggnadsnämnden delta. Senast den 5 november behöver vi få in er frågor och förslag till information. Det går som alltid att kontakta enheten offentlig utemiljö, Kristina Petterqvist, om det är något akut som ni ser hända ute i kommunens marker.</p>